

Új év és új remények az egészség-ÜGY-ben

Ezekben az években nagyon sok kedvezőtlen hírt lehet hallani hazánk egészségügyének állapotáról, várólistákról, rendszerben elkallódott betegekről, orvosok és nővérek Nyugatra vándorlásáról. Ebben a kis írásban ezekkel a problémákkal és a lehetséges kitörési pontokkal kapcsolatban szeretnék megosztani Önökkel néhány gondolatot.

A mindennapjaink során azt kell tapasztalnunk, hogy így ebben a formában ez a rendszer nem működőképes, amit elvárunk tőle azt csak sokkal több pénzért lehetne biztosítani a teljes magyar lakosságnak. Ha nem tudjuk talpára állítani ezt a beteg emberektől túlsúlyos és a kórházaktól fejnehéz rendszert, akkor hosszú - hosszú ideig nem tudunk kilábalni ebből a válságból. Mi is a baj a magyar egészségüggyel?

Menjünk vissza az időben 35-40 évet, amikor a szocializmus idején állampolgári joggá tették az egészségügyet, és az ellátásokat kiterjesztették a társadalom valamennyi rétegére. Innentől kezdve mindenki hátradőlhetett. Mi csak élünk vígan, az egészségünk nem is olyan fontos, hiszen „jár nekünk” a mindenkire kiterjedő magas színvonalú egészségügy. Mi jól megbetegszünk, aztán majd közpénzből jó sokat költenek ránk, hogy meggyógyuljunk, vagy kordában tarthassuk krónikus betegségeinket. Közben voluntarista szemléletben bővítették a kórházi és szakrendelői kapacitást a minőségi szempontokat háttérbe szorítva.

Illúziókat kergettünk az elmúlt 40 évben, hogy ez így jó, és a politika a mai napig még nem vette a bátorságot, hogy kerek perec kimondja, hogy ez így nem mehet tovább. Ez nem ingyen van, illetve, ami ingyen van, az meg nem elég, és nem elég magas színvonalú. Közben a terápiás lehetőségek tárháza és az ellátórendszerrel szembeni lakossági elvárások folyamatosan nőnek. Egyes betegek vagy hozzátartozóik már az internetet böngészve a legújabb, az USA-ban vagy Németországban alkalmazott gyógyszereket, diagnosztikát, műtétes eljárásokat követelik meg a szegény kis hazai egészségügyi rendszerünkől is. Ezen közben egészségi állapotunk az Európai Unió 27 országa közül a legutolsó háromban van.

Le kell számolnunk az illúziókkal! Fel kell ismernünk, hogy személyes felelősségünk van egészségi állapotunk megőrzésében és javításában életmódunkkal, táplálkozásunkkal. Sőt, mindezt a családban, lakóhelyi és munkahelyi közösségünkben is ki kell fejeznünk, példát kell mutatni, egészséges életvezetést. Hosszabb távon csak az életformaváltás, a prevenció szemlélet elterjedése jelenthet megoldást Magyarországon is a jelenleg a beteg emberek százezreitől roskadozó szakrendelőkkel és háziiorvosi rendelőkkel szemben.

Természetesen addig sem várhatunk ölbe tett kézzel, amíg az új generációk egészségtudatos és környezettudatos magatartással felnőve eléri ezt a szép állapotot. Nagyon is sok tennivaló van a mostani egészségügyi rendszerben is. Az egyik a népegészségügyi programok újjáélesztése, a megelőzési és szűrési programok előtérbe helyezése, melyek támogatják honfitársainkat az egészséges életvezetésben. Ebben az egészségtudatosságban községünk most az élen jár: több éven át magas részvétel mellett sikerült már megszervezni a szűrés hetét, és tapasztalatom szerint egyre többen kerékpároznak, eveznek és kirándulnak a községben lakók közül.

A másik a mostani ellátórendszer finanszírozásának megváltoztatása: a minőséget, a betegek valódi meggyógyulásának, életminőségének szempontját kell a finanszírozás középpontjába állítani, és nem a kibocsátást (outputot), ahogy arra a mai OEP finanszírozás ösztönöz. A forrásteremtés, az ágazatban dolgozók bérének jelentős növelése szintén elodázhatatlan, de ezt csak egy növekvő gazdaságban a bevételi források növelésével és megfelelő struktúraváltással együtt lehet elérni. Nagymértékben szükséges fejleszteni az otthoni ápolást, a korszerű diagnosztikai és terápiás lehetőségeket a szakrendelőkben, növelni a háziiorvosok kompetencia szintjét és ezzel együtt lehet ésszerűsíteni a kórházi kapacitásokat.

Még kiemelnék egy nagyon fontos elemet: ez pedig a mai fragmentált, szétaprózott egészségügyi ellátórendszer valódi összeszervezése, a folyamatos ellátás biztosítása. Hogy legyen olyan személy, team, szervezet az egészségügyben, aki azért felel, hogy a betegeket, főleg a krónikus és súlyos betegeket, végigvezesse a bonyolult ellátórendszer útvesztőin: a háziiorvostól, a diagnosztikai centrumokon át, ha kell a szakorvosig, műtétes beavatkozásig és végül a rehabilitációig, otthoni szakápolásig, majd vissza a háziiorvoshoz.

Tennivaló van tehát bőven! Első sorban magunknak kell tenni az egészségtudatos életforma vállalásával és közvetítésével a család, a munkahelyi és lakóközösség felé. Ezzel együtt várhatjuk el joggal, hogy a mindenkori kormányzat végre komolyan nekiálljon e bonyolult rendszer ésszerű átalakításának.

Dózsa Csaba
Egészségügyi közgazdász
a Magyar Egészség-gazdaságtani Társaság (META) elnöke